

RECENZÍÓK

Cikkismertetés: Társas kapcsolat és halálozás

Article review: Social connection and mortality

Ismertető: [Devosa Iván](#)

Doi: [10.58701/mej.15838](https://doi.org/10.58701/mej.15838)

Ismertetett cikk: Foster, H. M. E., Gill, J. M. R., Mair, F. S. et al. (2023) Social connection and mortality in UK Biobank: a prospective cohort analysis. *BMC Med* 21, 384. <https://doi.org/10.1186/s12916-023-03055-7>

Kulcsszavak: epidemiológia; társas kapcsolat; társas elszigeteltség; magány; az egészség társadalmi meghatározói

Keywords: *epidemiology; social connection; social isolation; loneliness; social determinants of health*

ELŐZMÉNYEK

A társas kapcsolatok összetevői összefüggésbe hozhatók a halálozással, de hiányoznak az olyan kutatások, amelyek független és kombinált hatásukat egyazon adathalmazban vizsgálják. E tanulmány célja a társas kapcsolat funkcionális és strukturális összetevői és a halálozás közötti független és kombinált összefüggések vizsgálata volt.

MÓDSZERTAN

A UK Biobank kohorszból származó, a halálozási nyilvántartásokkal összekapcsolt 458 146 fő résztvevő teljes adatait elemezték a kutatók. A társas kapcsolatot két funkcionális (közeli személlyel bizalmas beszélgetés gyakorisága és a magányosság gyakori érzése) emellett három strukturális (a barátok/családtagok látogatásának gyakorisága, a heti csoportos tevékenységek és az egyedül élés) komponens mérésével értékelték. Cox-proporcionális kockázati modelleket (arányos veszélymodelleket) alkalmaztak a

teljes és a szív- és érrendszeri betegségek okozta halálozással való összefüggések vizsgálatára. Az összefüggések jellemzésére a kockázati hányadost (hazard rate; HR) használták, és megadták a 95%-os megbízhatósági tartományt (MT).

EREDMÉNYEK

12,6 év (11,9–13,3) medián követési idő alatt 33 135 résztvevő (7,2%) halt meg, beleértve 5 112 (1,1%) szív- és érrendszeri betegség (CVD, cardiovascular diseases) miatti halálesetet. A szociális kapcsolat mutatók egymástól függetlenül összefüggtek mindkét kimenetellel. A barátok/családtagok ritkább, mint havi látogatási gyakorisága fordított arányban állt a halálozási kockázattal, ami küszöbhatást jelez. Interakciót találtak az egyedüllét és a barátok/család látogatásai, valamint az egyedüllét és a heti csoportos tevékenység között. Például azoknál, akik egyedül éltek, és akiket naponta látogattak barátok vagy családtagok, nagyobb volt a bármely okból bekövetkező halálozás kockázata azokhoz képest, akik ugyancsak

naponta fogadtak látogatókat, de nem éltek egyedül (HR: 1,19 [95% MT 1,12–1,26]). Ez a kockázat még nagyobb volt, ha valaki soha nem fogadott látogatót, bár nem élt egyedül (HR: 1,33 [95% MT 1,22–1,46]), illetve a legnagyobb volt azoknál, akik soha nem fogadtak látogatót, és egyúttal egyedül is éltek (HR: 1,77 [95% MT 1,61–1,95]). Az egyedül élők, akiket soha nem látogatnak a barátai vagy családjuk, potenciálisan elveszíthetik más, védő hatású tényezők előnyeit is: a halálozási kockázat a legnagyobb azoknál, akiket soha nem látogatnak meg, és egyedül élnek, függetlenül a heti csoportos tevékenységektől vagy más funkcionális tényezőktől.

KÖVETKEZTETÉSEK

A vizsgálat alapján az látszik, hogy a barátok vagy családtagok látogatásainak hatása csak egy küszöbérték felett érvényesül. Tovább azok, akik strukturális elszigeteltségben egyedül élnek, nagy kockázatú csoportba tartoznak. Ezenkívül a társas kapcsolatok bizonyos típusainak jótékony

hatásai nem feltétlenül tapasztalhatók, ha a más típusú társas kapcsolatok hiányoznak. A társas kapcsolatok funkcionális és strukturális összetevőinek figyelembevétele segíthet azonosítani a legelszigeteltebb embereket a lakosság körében.

AJÁNLÁS

Sajnálatos módon a magyar társadalomban is komoly probléma az időskori elmagányosodás. Eddig is léteztek programok ennek felszámolására, ám az a hazai szakemberek számára is hasznos, új információ lehet, hogy a szív- és érrendszeri betegségek (CVD) kialakulására hogyan hat a magányos életmód. Így a társadalmunk egyik népbetegsége ellen akár új módszerekkel is védekezhetünk, közösségi módszerekkel. Az eredmények alapján a szociális szakembereknek különös hangsúlyt kell fektetni arra, hogy a látókörükbe került idős emberek szociális-társas helyzetét részletesen megismerjék, így olyan segítségre is szükségük lehet, amelyre első pillanatban nem is gondolhatunk.

HIVATKOZÁSOK

Foster, H. M. E., Gill, J. M. R., Mair, F. S. et al. (2023). Social connection and mortality in UK Biobank: a prospective cohort analysis. *BMC Med*, 21, 384. <https://doi.org/10.1186/s12916-023-03055-7>

INFORMÁCIÓK A SZERZŐRŐL

Devosa Iván
Károli Gáspár Református Egyetem, Pedagógiai Kar, Kecskemét
ivan@devosa.hu

CIKKINFORMÁCIÓK

Beküldve: 2024. 05. 19.
Elfogadva: 2024. 07. 29.
Megjelentetve: 2024. 09. 16.

Copyright © 2024 Devosa Iván. Kiadó: Magyar Népegészségügy Megújításáért Egyesület. Ez egy nyílt hozzáférésű cikk a CC-BY-SA-4.0 licenstszerződés alapján.